

Täysistunto

Tiistai 27.11.2018 klo 14.00—17.59

6. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 191/2018 vp

Lakialoite LA 65-66/2018 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 22/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 22/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

14.54 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt ensimmäisessä käsittelyssä oleva hallituksen esitys sisältää kolme energiaverotuksen asiakokonaisuutta: ensinnäkin lämmitys- ja työkonepolttoaineiden valmisteveron korotuksen, toiseksi ehdotuksen, joka poistaa kahdenkertaisen verotuksen mahdollisuuden, kun sähkö siirretään verkosta sähkövarastoon ja sieltä takaisin verkkoon kulutukseen luovutettavaksi, ja kolmanneksi vuotta 2018 koskevan, maataloudessa käytetyn kevyen polttoöljyn valmisteveron palautuksen korotuksen, joka liittyy vuoden 2018 suuriin satovahinkoihin.

Arvoisa puhemies! Hiilidioksidiveron laskentaperustetta täsmennetään lämmitys- ja työkonepolttoaineiden osalta siten, että fossiilisten polttoaineiden hiilidioksidipäästöissä otetaan huomioon polttoaineiden elinkaaren aikainen kasvihuonepäästö eikä pelkästään niiden poltosta syntyvää päästöä. Tämä muutos ei kuitenkaan nosta polttoaineesta suoritettavan hiilidioksidiveron määrää, koska veron laskentaperusteena olevaa hiilidioksiditonin arvoa alennetaan. Verotuoton lisäämiseksi lämmitys- ja työkonepolttoaineiden veroa kuitenkin korotetaan hiilidioksidiveroa painottaen.

Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon verotuksessa hiilidioksidiveron puolituksesta luovutaan. Tämä kiristää yhdistetyssä tuotannossa kivihiilen verotusta ja lieventää maakaasun verotusta. Kaiken kaikkiaan valtion energiaverotuotot kasvavat yhteensä 38 miljoonalla eurolla vuodessa.

Arvoisa puhemies! Sähkön varastointia koskevat ehdotukset ovat saaneet varauksettomman hyväksymisen valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Muutos toteutetaan siten, että sähkön siirto sähköverkosta sähkövarastoon ja vastaavasti sähkövarastosta takaisin sähköverkkoon säädetään valmisteverottomaksi. Muutos ei tässä vaiheessa koske mikro- tai pienvoimaloita. Tämä on käytännössä välttämätöntä niin kauan kuin itse syötettyä ja verkosta kulutukseen otettua sähköä ei voida erottaa mittauksessa toisistaan. Tämä tullee olemaan mahdollista aikanaan, kun toisen sukupolven älymittarit saadaan käyttöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Arvoisa puhemies! Esityksen kolmas asiakokonaisuus koskee maataloudessa vuonna 2018 käytetyn kevyen polttoöljyn valmisteveron palautuksen korotusta. Taustalla ovat ke-sän poikkeuksellinen kuivuus ja sen aiheuttamat menetykset. Lisäpalautus on 7,5 senttiä litralta ja kokonaiseuromäärä 20 miljoonaa euroa. Palautuksen maksatuksen aikaistami-seen ei asiantuntijakuulemisessa valitettavasti löytynyt keinoja yhteisistä ponnisteluista huolimatta. Koska EU:n komissio on hyväksynyt valmisteveron palautuksen korotuksen, poistuu tarve saattaa se voimaan erikseen valtioneuvoston asetuksella. Mietintöön sisältyy tätä koskeva muutos.

Valiokunta viittaa mietintönsä lopussa noin vuosi sitten laatimaansa lausumaan, jossa kiinnitettiin huomiota siihen, ettei maatalouden energiaverojen palautusjärjestelmä koske lainkaan nestekaasua, jonka käyttö on lisääntymässä maataloudessa. Asian käsittely ei ole edennyt eduskunnan lausumasta huolimatta. Valiokunta uudistaa siksi vaatimuksensa ja edellyttää, että asiaa viedään eteenpäin viivytyksettä. Neutraali suhtautuminen maatalou-dessa käytettäviin eri energiatuotteisiin edellyttää myös nestekaasun saattamista valmiste-veron palautuksen piiriin.

Mietintöön sisältyy vastalauseita.

14.58 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Teen vastalauseen 3 mukaisen pohja-ehdotuksen, joka pohjautuu käytännössä vaihtoehtobudjettimme mukaiseen asumisen ja autoilun halpuuttamisen ohjelmaan, ja lisäksi tässä on huomioitava se, että teollisuuden osalta meidän täytyisi tukea omaa kotimaista teollisuutta eikä lisätä sinne kustannuksia.

Näin ollen tämä kolmas lakiehdotus hyväksyttäisiin mietinnön mukaisesti ja ensimmäi-nen ja toinen lakiehdotus muutettuna vastalauseen 3 mukaisesti, ja näissä huomioitaisiin lakialoitteet 65 ja 66 ja ne muutosehdotukset, jotka tehdään taulukoihin.

Lopuksi haluaisin todeta sen, että kyllä tämä maatalouden tilanne on hankala, koska sää-olot vaihtelevat huomattavan paljon, ja kyllä täytyisi löytää jokin uusi satovahinkovakuu-tusmalli, jolla tällaisiin kustannuksiin, mitä näistä poikkeavista sääoloista tulee, pystyttäi-siin antamaan vakuutustyyppistä tukea maataloudelle joustavammin kuin niin, että sitten täällä joka vuosi näitä joudutaan käsittelemään.

15.00 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Ensin kannatan edustaja Vähä-mäen tekemää käsittelyn pohjaesitystä.

Totean, että asuminen ja liikenne, joita meillä on tapana käyttää valtion rahankeruukoh-teena voimakkaasti, ovat sellaisia perustarpeita, että pitäisi löytää perusteita ja lähtökohtia muunkinlaiselle rahoitukselle. On ymmärrettävää, että tuloverotusta pyritään keventä-mään työnteon edistämiseksi, mutta kyllä asuminen ja liikenne ovat myös kaikkia meitä koskevia asioita ja aina niihin iskeminen, niin kuin nytkin tapahtuu, on ongelmallista.

Näihin maatalouden satovahinkoihin tai katovahinkoihin, puhutaan kummasta tahansa: Yhdyn myös erityisesti siihen, mitä edustaja Vähämäki totesi, eli on kyllä syytä hallituk-sen etsiä sellainen pysyvä ratkaisu. Kun muutama vuosi sitten lopetettiin budjetin kautta satovahinkojen korvaaminen, niin nyt on nähty kahtena vuonna heti sen jälkeen, kun tämä lopetettiin, ensin märkä, sateinen vuosi ja sitten perään erittäin kuiva vuosi, ja viljelijät ovat ahdingossa. Nyt on vielä odotettavissa, että EU leikkaa maatalouden tukia lähivuosina an-karasti. Meillä ovat vaarassa koko elintarviketuotanto, perustuotanto, ja myös ne työpai-kat, jotka tuohon elintarvikeketjuun kuuluvat. Eli kysymys on erittäin tärkeästä perustur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

vallisuuteen liittyvästä asiasta, ja jokin tällainen perussuomalaisten esittämä rahastomalli voisi olla yksi ratkaisu, jolla tämä saataisiin pysyvästi hoidettua.

Puhemies Paula Risikko: Kun täällä tuli kysymys siitä, missä vaiheessa näitä vastalauseita esitetään, niin pohjaa koskevat nyt, mutta huomenna vasta ne muut, ja siitä syystä edustaja Yanarille tosiaan: ei tarvitse nyt esittää. Mutta perussuomalaisilta tuli, koska sielä se kohdistui pohjaan.

15.02 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos tarkennuksesta ja kiitos siitä, että nyt hallitsemme nämä vastalauseiden esitykset.

Arvoisat edustajat! Hallitus esittää tässä lakiesityksessä turpeen veroa korotettavaksi eurolla ja 10 sentillä — eurolla ja 10 sentillä. Tämän korotuksen jälkeenkin turpeen verotus ei noudata nykyistä energiaveromallia ja jää alle sen tason, millä vero oli hallituksen aloittaessa. Se jää alle sen tason, mikä oli hallituksen aloittaessa.

IPCC:n tuore raportti ilmastomuutoksesta kehotti kaikkia maita tekemään kaiken voitavansa, jotta ilmastomuutos saataisiin pysäytettyä 1,5 asteeseen, ja se edellyttää aidosti kunnianhimoisia, ilmastomuutoksenvastaisia toimia, suurempaa kunnianhimoa ja nopeampaa aikataulua. Suomen on kannettava osaltaan vastuunsa ja käynnistettävä fossiilisten polttoaineiden tukien alasajo, ja turpeen käytöstä pitäisi päästä eroon vuoteen 2020 mennessä, joka on ihan siis muutaman vuoden päästä. Me vihreät esitämme, että turpeen veroon tehdään jo ensi vuonna esitettyä selvästi suurempi korotus, joka olisi 2,2 euroa, jolloin tämä olisi isompi korotus ja kunnianhimoisempi toimi.

Toinen asia, joka liittyy tähän lakiesitykseen, ovat nämä maatalouteen suuntautuvat tuet. Hallitus esittää, että maanviljelijöille korvataan kuivasta kesästä johtuvia satovahinkoja. Me pidämme perusteltuna sitä, että kannamme yhdessä vastuuta ilmastomuutoksen haitoista, mutta se pitäisi tehdä kestäväällä tavalla. Hallitus esittää, että osa korvauksista maksetaan maanviljelijöille maatalouden energiaveron lisäpalautuksena, eli samaan tapaan kuin vuonna 2018, jolloin taustalla olivat runsaista sateista aiheutuneet satomenetykset.

Korvausten ohjaaminen maanviljelijöille energiaveron lisäpalautusten kautta ei ole kestävä. Se ei kohdistu niihin tiloihin, jotka ovat eniten kärsineet kuivuudesta, eikä malli tue myöskään ilmastomuutoksen torjuntaa. Korvausten maksamiseen pitää rakentaa kestävämpi malli, joka ohjaa rahat paremmin niille, jotka ovat vahingoista eniten kärsineet. Me olemme aiemminkin puhuneet tästä asiasta, eli maanviljelijöitä pitää tukea, mutta se pitää tehdä kestäväällä mallilla. Tästä on monesti aiemminkin keskusteltu, että tämä malli ei ole kestävä, se ei huomioi kokonaisuutta eikä ilmastomuutoksen torjuntaa. — Kiitos.

15.06 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Muutama huomio mietinnöstä ja tästä lakiesityksestä.

Satovahinkojen korvaaminen valitulla mallilla on ongelmallinen, kuten täällä ovat jo useimmat puhujat sanoneet. Satovahinkoja sinänsä täytyy korvata, mutta siihen pitäisi löytää malli, joka olisi kestävä ja joka kohdistuisi oikein. Valitettavasti tämä valittu malli ei sitä ole. Tämä valittu tapa ei kohdistu oikeudenmukaisesti vahinkojen kärsijöille, ja se jättää uusiutuvaa energiaa käyttävät maanviljelijät mopen osille, vaikka heille olisi satovahinkoja tullutkin. Tämän tyyppinen korvausjärjestelmä, varsinkin jos sitä käytetään systemaattisesti ja vuosi toisensa perään, voi vaikuttaa pitkälläkin tähtäimellä haitallisesti uusiutuvan energian investointeihin maataloilla. Se voi jopa estää niitä, jos nähdään, että fos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

siilisten tukien kautta näitä satovahinkoja korvataan. Sen sijaan, että me lannistamme maa-tiloja siirtymään uusiutuvaan energiaan, meidän tulisi kannustaa niitä siihen ja löytää paremmat tavat korvata satovahinkoja.

Arvoisa puhemies! Tähän lakiesitykseen sisältyy hyviäkin elementtejä, ja hyvä elementti on se, että kivihiilen verotusta kiristetään näillä verotuksen muutoksilla. Se on oikea suunta, sillä saastuttavien polttoaineiden veroja täytyy nostaa. Ilmastonmuutoksen torjuminen ei voi odottaa, ja meidän on tehtävä oma osamme.

Myös turpeen verotusta esitetään hivenen korotettavaksi. Näkisimme kuitenkin, että sitä olisi tullut korottaa enemmän, jotta verotuksen taso vastaisi paremmin turpeen tosiasiallisia ilmastopäästöjä.

Arvoisa puhemies! Kotitalouksien siirtymistä uusiutuvaan energiaan tulee kannustaa ei ainoastaan verotuksellisella elementillä ja talousohjauksella vaan myös siten, että näiden muutosten, ympäristöystävällisten energiaratkaisujen, tekeminen olisi mahdollista myös kotitalouksille, myös vähävaraisille kotitalouksille. Eli tarvittaisiin kepin lisäksi myös porkkanaa ja kannusteita.

Kotitalousvähennystä tulisi muuttaa siihen suuntaan, että sen avulla olisi helpompi ja voisi enemmän kannustaa investointeja uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen ja että sitä voitaisiin käyttää myös asunto-osakeyhtiöiden energiaremontteihin. Toisaalta me tarvitsemme myös ARA-tukia erityisesti hyvin vähävaraisille kotitalouksille, jotta ne voivat näitä energiaremontteja tehdä. Erityisesti ne kotitaloudet, pienituloiset ihmiset, jotka ovat arvoa menettävillä alueilla, missä energiainvestointi ei välttämättä maksa itseään takaisin, kun asunnon arvo alenee, tarvitsisivat tukea energiaremontteihin.

15.09 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on siedettävästi ympäristöystävälliseen suuntaan johdatteleva. Päättökäyttö lienee fiskaalinen eli kerätä verotuottoja muualta saatavien veronalennuksien rahoittamiseksi, mutta ohjausvaikutus, vaikkakin pieni, ei monelta osaltaan ole täysin väärä.

Kiinnittäisin huomiota siihen, että hallituksen esitystä ei ole kovin monipuolisesti punnittu erilaisten ohjaus- ja tukikeinojen osalta. On selvää, että samalla rahamäärällä voisi tehdä tehokkaampia toimia päästöjen vähentämiseksi. Ei ole oikein arvioitu, mikä vaikutus muutoksilla olisi ennen kaikkea öljylämmitysjärjestelmien vaihtoihin ympäristöystävällisempiin lämmitysjärjestelmiin. Tällaisiin valintoihin saataisiin ohjattua ehkä veronkorotuksia tehokkaammin esimerkiksi tukemalla suoraan lämmitysjärjestelmien vaihtamista. Edellisellä hallituksella oli pientalojen lämmitysjärjestelmien energiaremontteihin pieni, vaatimaton 10 miljoonan euron tukiraha, joka on erittäin kaivattu edelleen tänä päivänäkin. Tulonjakovaikutuksiltaan voi olla, että esitys on sittenkin epäreilu.

Tässä on monta erilaista toimenpidettä yhdessä esityksessä, ja yksi toistuva murheenkryynimme on tietenkin maatalouden satovahinkojen korvaamisen menettelyt. On käynyt selvästi ilmi, että joko kuivuudesta tai kosteudesta aiheutuneita satovahinkoja ei voida nopeasti korvata muuta kuin tämmöisellä nopealla verojärjestelmän lisätukiaisella, jonka ympäristövaikutukset ovat epäedulliset ja ristiriidassa ilmasto- ja energiastrategian kanssa. Erikoista on se, että kun vielä vuosi sitten tämän kertaluontoiseksi aiotun tukiaisen osalta kirjattiin mietintöön, että tämä on ristiriidassa kansallisen ilmasto- ja energialinjauksen kanssa, niin nyt sitä ei voitu tehdä. Tämä osoittaa kyllä melkoista kovakorvaisuutta hallitukselta, joka ei myöskään ole noudattanut eduskunnan viimevuotista lausumaa siitä, että täytyy kehittää jokin kestävä, toistuva ja oikeudenmukainen järjestelmä satovahinkojen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

korvaamiseksi. Vuoden aikana emme ole kuulleet pihaustakaan tällaisesta järjestelmästä, ja tämä kertaluontoiseksi uskoteltu menetelmä on, kuten skeptisimmät meistä ehkä osasivat arvatakin, tuotu tänne nyt uudestaan. Mutta toisaalta on niin, että tällä hetkellä vaihtoehtoa ei ole, joten mielestäni tämän koko esitetyn pienen rahasumman hylkääminen ei ole vastuullista, kun ei ole esittää mitään parempaakaan menetelmää.

15.12 Harry Wallin sd: Joo, kyllähän tässä tuli jälleen selväksi, mitä vihreät edustavat: suurten kaupunkien puolue ei piittaa maaseudusta. Vihreät ehdottavat hylkyä maatalouden satovahinkojen korvausten osalta, [Eduskunnasta: Vaalit lähenee!] ja heidän mallinsa on selvittää uusi kompensoiva malli.

Me, jotka olemme maa- ja metsätalousvaliokunnassa ja maatalousjaostossa, tiedämme, että pitää valita sellainen malli, jonka myöskin EU hyväksyy, ja tämä energiaveron palautusmalli on EU:n hyväksymä malli. Kun halutaan äkkiä saada tukea maanviljelijöille, jotka ovat kärsineet satovahinkoa, niin tämä on ainut toimiva malli, joka voidaan hoitaa nyt. Kysyisinkin vihreiltä ja vasemmistoliitolta: mikä se teidän malli sitten on, joka voidaan tänä syksynä hyväksyä, kun te vaaditte, että pitää olla korvaava malli tämän hallituksen esityksen sijaan?

Mitä tulee tähän turveveroon, niin hallituksen turveveron nosto tulee jo nostamaan kaukolämmön hintaa kaupungeissa. Se tulee nostamaan asukkaiden vuokria, ja myöskin sitten vuokra-asunnoissa vuokrat nousevat. Te haluatte siis, vihreät ja vasemmistoliitto, edelleenkin nostaa yhä lisää tavallisten ihmisten, eläkeläisten, lapsiperheiden, vuokria ja asu-
miskustannuksia.

15.13 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ensin edustaja Harry Wallinille erinomaisesta puheenvuorosta. Siinäpä se oli juuri tämä vihreän politiikan kuvaus: seisotaan tukevasti tyhjän päällä ja pidetään ilmasta kiinni — sillähän se homma hoi-
tuu. Ainakin voi mielipiteitä muokata ja saada uusia kannattajia, mutta realiteetit ovat jos-
sakin kaukana metsien takana, missä lienevät. Minä en ole ainakaan jäljille päässyt.

Mutta jos katsotaan esimerkiksi maatalouden satovahinkotilannetta, niin kyllähän meidän on pakko tunnustaa tässä salissa, että maataloutta pitää tässä maassa pystyä harjoittamaan aivan kuten koko EU-alueella harjoitetaan. Siitä on sovittu meidän liittymissopimuksessa, ja siitä on pidettävä kiinni. Me olemme täällä 60. leveyspiirin pohjoispuolella, erittäin pohjoisessa. Jos me jäämme sen varaan täällä Suomessa, että meidät joku tänne ruokkii, kun seuraava kriisi maailmaan tulee, niin kyllä se on semmoista uskoa, jota ei ole ole-
massakaan. Jokaisen itsenäisen kansakunnan pitää pystyä hoitamaan oma elintarviketalou-
tensa itse. Muuta vaihtoehtoa ei meillä ole, ja sen tekee tässä maassa erinomainen järjes-
telmä, jossa yksityiset tilat ja perheviljelmät hoitavat tämän homman. Se pelasti meidät vii-
me maailmansodassa nälänhädältä, ja se on myös meidän tulevaisuuden vahvuus: hajautet-
tu ruuantuotantojärjestelmä, joka tuottaa maailman puhtainta ruokaa. Kaikki muut puheet,
tällaiset vihreiden esittämät käsittämättömät sepustukset, kuvaavat vain sitä, että asiat ei-
vät ole ollenkaan hallussa. No, sillehän minä en mahda mitään.

Toinen asia: energiapolitiikka, turpeen verotus. Kannattaa muistaa kuitenkin tosiasiat, miten tämä turpeen verotus menee. Jos katsotaan päästökertoimia, Tilastokeskuksen nettisivuilta löytyy polttoaineluokituksista, miten päästökertoimet lasketaan. Päästökertoimet-
han kuvaavat sitä päästömäärää, jonka tämä kyseinen polttoaine tuottaa, kun tuotetaan yksi
yksikkö energiaa, esimerkiksi kilowatti- tai megawattitunti. Näin ollen esimerkiksi maa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

kaasulle on sovittu kerroin, joka on 55. Puulle tämä kerroin on savupiisin päästä mitattuna 109, mutta koska kysymys on uusiutuvasta energiasta, joka kuitenkin tuonne metsiin hapannee, jos sitä ei käytetä, niin se on 0. Kuten edustaja Yanar hyvin tietää, turpeella se on 107. Tilastokeskuksen sivuilta nämä tiedot löytyvät.

Elikkä kun puuta ja turvetta poltetaan seospolttoaineena, niin se suhde on suurin piirtein niin, että keskimäärin 30 prosenttia turvetta — vähän vaihtelee sen mukaan, miten märkää se puu on — ja 70 prosenttia puuta. Siinä tilanteessa, laskemalla ihan yksinkertaisesti, päästökerroin — se määrä päästöjä, mikä tuotetaan yhden energiayksikön tuottamisessa — on puulla ja turpeella yhteispoltossa 32, kun se esimerkiksi maakaasulla, joka on pääasiasa metaania ja muita hiilivetyjä, on 55. Elikkä polttamalla puuta ja turvetta yhtäaikaaisesti tuotamme vähemmän päästöjä kuin pelkällä maakaasulla ja sitten saamme 5 prosenttia enemmän sähköä, koska se nostaa lämpötilaa. Ja se on ihan päästötöntä, koska kun se lämpötila nousee, niin kaikki päästöt palavat pois ja savupiisin päästä tulee vain vesihöyryä.

Kannattaa tutustua tosiasioihin. Mielipiteenvapaus on, mutta omiin tosiasioihin ei ole varaa.

15.17 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vaikuttaa siltä, että useat puolueet noin niin kuin periaatteellisesti kannattavat kyllä tätä hallituksen esitystä, vaikka siellä osalla oppositiopuolueista olikin lausumia tähän liittyen. Mutta kyllähän suuressa kuvassa meidän tietenkin täytyy päästä siihen, kuinka me pääsemme irti fossiilisista polttoaineista, ja sikälihän tämä hallituksen esitys tulee kiristämään kivihiilen käytön verotusta suhteessa vaikkapa kaasuun, josta täällä äsken puhuttiin, puhumattakaan siitä, miten se tulee vaikuttamaan sitten siihen, kun tämä hallitus on päättänyt kieltää kivihiilen käytön kokonaan. Jos Suomi haluaa olla eturintamassa ja päästä irti fossiilisista polttoaineista, niin silloin täytyy tehdä radikaalejakin päätöksiä, jotka antavat signaalin myös muulle maailmalle siitä, että me myös pääsemme irti näistä fossiilisista polttoaineista.

On tietenkin myös niin, että tämä liittyy toiseenkin esitykseen, joka on tässä talossa käsitellyssä, nimittäin lakiesitykseen uusiutuvien polttoaineiden tai biopolttoaineiden sekoitevelvoitteesta, jossa sekoitevelvoite tulee myös jatkossa olemaan lämmityksessä, työkooneissa, muissa kiinteissä moottoreissa vuoden 21 alusta. Kyllähän niillä päätöksillä aikanaan, jotka itse asiassa Vanhasen kakkoshallituksessa tulivat, luotiin markkina poliittisilla päätöksillä. Jos me haluamme nopeasti laskea fossiilisten polttoaineiden käyttöä, niin meidän kannattaa lisätä silloin sen uusiutuvan osuuden käyttöä siellä. Varsin monessa EU-maassa on jo olemassa sekoitevelvoite. Suomessa se on kyllä ihan kärkipäässä, mutta jos miettii vaikkapa suomalaisen öljynjalostajan, Nesteen, suurinta markkina-aluetta, se taitaa olla Kalifornia — erittäin edistyksellinen omassa energiapolitiikassaan.

Loppuun haluaisin todeta vielä sen, että tähän tietenkin liittyy myös korotus turpeelle. Muistuttaisin tätä salia ja vaikkapa vihreitäkin siitä, että kun te viime vaalikaudella teitte turpeen verotukseen kiristyksiä, niin ajojärjestyshän muuttuu tosiasiallisesti ja silloin kivihiilen käyttö kasvaa elikkä mennään ojasta allikkoon eikä suinkaan päästä siihen, mitä varmaan tavoittelette. Muistutan myös siitä, että nämähän on EU-komissiossa kytketty yhteen metsähakkeen tuen ja turpeen käytön osalta olevalla kiikkulaudalla. Siinä vaiheessa, kun meillä päästöoikeuksien hinta kohoaa, totta kai turpeen käyttö vähenee. Kyllä tietenkin kotimaisten polttoaineiden kannalta on järkevämpää, että me käytämme metsähaketta, me siirrämme tämänkin pääkaupungin toivottavasti uusiutuville polttoaineille sen sijaan, että kivihiilikasat saavat täällä olla pilaamassa maisemaamme. Tukholmassa tämä on tehty

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

aikoja sitten. Mutta erittäin tärkeää on muistaa, että ajojärjestys ei saa muuttua, ja muistaa myös se, että meidän sähkön ja lämmön yhdistelmä energiantuotannossa säilyy vahvana. Se on erittäin merkittävää Suomelle.

15.20 Kari Uotila vas: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin, nähtävästi pääministeripuolueen energia- ja ympäristöasiantuntija edustaja Hoskoselle: Tuo oli minulle kyllä aivan uusi mutta toisaalta tosi toivoa antava kannanotto, kun totesitte, että kun puuta ja turvetta oikein sopivalla lämpötilalla poltetaan, niin ei tule kuin vesihöyryä, että ei tule hiilidioksidipäästöjä ollenkaan. Sehän kannattaa ehdottomasti sellainen teknologia ottaa käyttöön ja sitten polttaa niitä sillä suhteella ja sillä lämpötilalla, että päästään tähän hiilidioksidivapaaseen ja vain vesihöyryä tuottavaan päästöön siellä piipun päässä.

Mitä tulee sitten tähän maatalouden ahdinkoon, se on ollut totta edellisen kesän märkyyden ja tämän kesän kuivuuden vuoksi, mutta kun verojaostossa tätä kompensatiota ja tukimallia on näinä kahtena vuotena käsitelty, niin kyllä on todettu, että ongelmallinen malli on. Silloin kun oli kovin märkää, apua jaettiin sellaisille, jotka eivät pystyneet edes sinne pelloille menemään, kun pellot olivat niin märkiä, eivät voineet polttaa polttoainetta, jotta olisivat saaneet sitten siitä polttoaineverosta alennusta. Ne, jotka kuivattivat sitä märkää viljaansa kotimaisella, uusiutuvalla polttoaineella, vaikkapa hakkeella, eivät sitä etua saaneet, mutta ne, jotka kuivasivat polttoöljyllä, saivat. Onko tämä oikein? Siihen perustuu tämä kritiikki.

Silloin valiokunta — ja eduskunta — oli yksimielinen, että pitää löytää malli, joka kohtelee oikein niitä, jotka ovat kärsineet, ei palkitse niitä, jotka eivät ole kärsineet, on kestävä malli sekä ilmaston että maanviljelijöiden tukemisen kannalta. Sitä ei ole hallitus pystynyt esittämään. Sen takia tämä kritiikki edelleen on perusteltua. En ole ollenkaan varma, että vasemmistoliiton eduskuntaryhmä äänestää tämän tuen hylkäämisen puolesta, mutta meillä on lausuma, niin kuin vihreillä ja myöskin sosiaalidemokraateilla on, että edelleen pitää olla oikein kohdentunut, parempi korvausmalli, mikäli tällaisia ongelmia jatkossakin, niin kuin todennäköistä on, tulee syntymään.

Puhemies Paula Risikko: Mennään puhujalistaan.

15.22 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ilman omavaraista maataloutta Suomi on hukassa. Satovahingot tulee korvata viljelijöille. Se on perussuomalaisten linja. Kyllä minä vähän ihmettelen vihreitten linjaa tässä. Jos te meinaatte, että Suomessa vielä ruokaa tuotetaan, niin teidän linjanne on kyllä virheellinen.

Sitten EU-tuista: Tämä on tullut kentältä, viljelijöiltä. Kun on palkkapäivä suomalaisella, niin halutaan, että se palkka tulee 15. päivä tai 30. päivä, me tiedämme, koska se tulee, ja siinä ei viiveitä paljon ole. Mutta kun viljelijä saa EU-tukensa, tuki tulee marraskuun aikana. Siinä voi olla tietokonejärjestelmävirheitä, niin että se viivästyy. Maanviljelijöilläkin on laskuja. Miten sitten käy, jos niitten maksaminen viivästyy? Ja byrokratian määrä ei ole suinkaan ollenkaan vähentynyt. Se on todella tuskallista viljelijöille. Sitä ei ole pystynyt EU vähentämään tipan tippaa.

15.23 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Kun me ajattelemme, miten suurissa haasteissa olemme ilmastomuutoksen suhteen, olen kanssa ihmeissäni tästä vihreiden linjauksesta. Kuuntelin kiitollisin mielin sosiaalidemokraattien edustaja Wallinin puheenvuoroja,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

miten hän puolustaa suomalaista maataloutta. Onko niin, että kotimainen lähellä tuotettu ruoka ei ole vihreille arvo? Kristillisdemokraattien tavoitteena on, että Suomessa pellot säilyvät viljeltyinä ja että alkutuottajat saavat työstään ansaitsemansa palkan. Parasta, mitä me voimme tehdä, on tukea ja ostaa kotimaista, mieluiten lähellä tuotettua ruokaa, ja siten me saamme puhdasta, kaikista tuoreinta ruokaa, jossa on myös pisin säilyvyysaika. Tämä on samanaikaisesti ympäristökysymys. Lyhyemmät kuljetusmatkat vähentävät kielteisiä vaikutuksia ympäristöön. Siksi meidän ryhmämme antaa täyden tuen esitetylle satokorvaukselle.

15.24 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustan turverakkaus ei tietenkään ihmetytä. Siksi minä jättäisin edustaja Hoskosen puheet omaan arvoonsa. Ei myöskään yllätä, että perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit eivät ole millään tapaa edistyksellisiä ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa, sekään ei yllätä. [Hannu Hoskosen välihuuto] Mutta se yllättää, että sosiaalidemokraattien edustaja Wallin on sitä mieltä, että turpeen veron korotus on huono toimi. Se aidosti yllättää. Mikä on SDP:n ilmastopolitiikka? Te tykkäätte puhua ilmastopolitiikasta ja ympäristöpolitiikasta kauniisti, ja nyt tulee tämmöinen kannanotto. Ehkä puheenjohtaja Rinne voi tässä avata meille, mikä on demareiden ympäristö- ja ilmastopolitiikka, jotta tulisi selväksi. Se on minusta uutinen, että demarit eivät tätä puolla.

Liittyen tähän satovahinkokorvaukseen tähän tulevat nämä samat kuluneet argumentit siitä, että vihreät eivät pitäisi huolta suomalaisesta maataloudesta. Voisitte ehkä jotenkin vähän uudistua ja siirtyä seuraaviin argumentteihin. Meillä on muutama kritiikki tähän tukeen:

Ensimmäinen on, että sen piti olla kertaluonteinen, mutta se ei olekaan. Toinen on se, että malli on epätäydellinen, ja hallituksen piti selvittää parempi malli, mutta siitä ei ole kuulunut. Eli mennään edelleen epätäydellisellä mallilla, ja mikä tekee tästä epätäydellisen? Muutama asia:

Tämä kohdennus on ongelma. He, jotka toimivat uusiutuvalla, eivät saa tästä mitään tukea. Siis ei tueta heitä, jotka ovat ympäristöystävällisiä. Mahtuuko tämä kenenkään oikeustajuun? Miettikää nyt tilannetta: ihmiset, jotka uusiutuvaa polttoainetta käyttävät — heitä ei auteta, heitä ei tueta. Onko heidän ahdinkonsa jotenkin vähemmän arvokasta? Ilmeisesti on. Kun olitte äsken paasaamassa, niin vastatkaa näihin kysymyksiin. Tavallaan me haluamme, että malli on oikeudenmukainen, että se ottaa näitä asioita huomioon, ja sitten te tulette tänne ja puhutte jostain epätäydellisestä mallista ja sitten puhutte samalla siitä, että me mukamas olisimme jotenkin suomalaisia maanviljelijöitä vastaan. Emme missään nimessä ole. Mutta te joudutte perustelemaan, kun te teette näitä isoja päätöksiä, onko näissä mitään järkeä vai ei — ja me kritisoimme. Maataloutta pitää auttaa, ihmiset ovat ahdingossa, mutta me emme voi auttaa maataloutta sillä tavalla, että me kannustamme fossiilisten ylimääräiseen käyttöön. Sehän sitä ilmastonmuutosta aiheuttaa, että fossiilisia käytetään. Te kannustatte ihmisiä siihen, ja nyt ilmastonmuutoksen tuomia haasteita yritetään kompensoida sillä, että fossiilisia lisätään. Tässä ei ole mitään järkeä. [Puhemies koputtaa] Vastatkaa näihin kysymyksiin. Te tykkäsitte äsken paasata siitä, kuinka vihreät vihaavat maataloutta. [Puhemies: Aika!] Nyt vastauksia kehiin, nyt vastauksia kehiin.

Puhemies Paula Risikko: Täällä on yksi vastauspuheenvuoro, otetaan se tähän, edustaja Wallin Harry. Sen jälkeen puhujalistalle ja Hoskonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

15.28 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kerrataanpa hieman kaukolämmön tuotantoa. Se on CHP-laitoksilla, joilla on monikäyttö: turve ja yleensä puu. 30 prosenttia turvetta, niin kuin edustaja Hoskonen tuossa totesi, ja 70 prosenttia puuta. Tällä valtaosaltaan Suomessa tuotetaan kaukolämpö lukuun ottamatta Helsinkiä, jossa teillä se on kivihiili, ettekä te aio siitä muuttaa [Hannu Hoskonen: Erinomainen vihreä vaihtoehto!] käyttötapaa muuten kuin jos lakitiede pakottaa. [Ozan Yanarin välihuuto] Kuten totesin, sosiaalidemokraatit kannattavat hallituksen esitystä, joka nostaa turpeen hintaa, muttemme kannata vihreiden esitystä, joka nostaa vielä lisäksi turpeen hintaa, koska se tulee vaikuttamaan nimenomaan asumiskustannuksiin. Ja kun tiedetään, että näitten CHP-laitosten polttoaineiden korvaavien järjestelmien tulossa menee vuosia, niin ei tämä vaan automaatti ole, että joka vuosi nostetaan ihmisten asumiskustannuksia. Hyväksymme siis hallituksen esityksen.

15.29 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäisenä edustaja Yanarille maataloudesta: Muistan, että tässä joku aika sitten te olitte mukana innokkaasti esittä-mässä, että maataloustuista on luovuttava kokonaisuudessaan, koska ne ovat ympäristöhaitallisia. Sitten ei mennyt kuin pari kuukautta, niin allekirjoititte välikysymyksen, jossa olitte huolissanne maatalouden kannattavuudesta. Missä teidän politiikkanne uskottavuus on? Kimpoilette kuin superpallo käytävällä edestakaisin. [Ozan Yanarin välihuuto] En tiedä, mistä tulee, minne menee. Esityksiä tulee, mutta niissä ei ole päätä eikä häntää. Logiikkaa ei ole koskaan ollutkaan.

Sitten te täällä salissa puhutte siitä, mitä edustaja Wallin äsken kuvasi — CHP-laitoksella poltetaan puuta ja turvetta yhteispoltossa, jossa saavutetaan ehdottomasti paras hyöty — ja sitäkin te vastustatte, ja sitten oma pesänne hehkuu. Viime vuonna teitte Suomen ennätyksen Suomen itsenäisyyden juhluvuonna. Vihreät tekivät uuden ennätyksen Suomen itsenäisyyden kunniaksi: poltatte uuden ennätyksen kivihiilen käytössä tässä maassa. [Ozan Yanar: Ai minä?] — Te johdatte tätä kaupunkia, teillä on muistamani mukaan ykköspaikka kaupungissa, enkä ole kuullut, että olisitte kovin aktiivisia olleet tämän uuden ennätyksen jälkeen. Varmaan teette tänä vuonna vielä uuden ennätyksen. En tiedä vielä, mutta sehän nähdään, kun vähän aikaa eletään.

Mutta, arvoisa puhemies, sitten kiitän edustaja Uotilaa erinomaisesta tittelistä. Liitän tämän ylpeänä CV:heni ja vanhana miehenä muistelen sitä sohvatuolissa, että kyllä se oli hieno. Kiitos oikein lämpimästi. Mutta se tilasto on ihan rehellinen tilasto, jonka on Tilastokeskus tehnyt, ja suora lainaus viestistä, jonka sain tältä tiedemieheltä: ”Ohessa linkki Tilastokeskuksen polttoaineluokitukseen ja erikseen taulukko kyseiseltä sivulta, missä näkyvät polttoaineiden päästökertoimet eli se, kuinka paljon hiilidioksidia tulee ilmaan tuotettua energiayksikköä kohti.” Sehän se on se ratkaiseva tekijä, jos me kerran ilmastonmuutosta vastaan tappelemme: hiilidioksidin määrä, hyvät veljet ja sisaret. Ja maakaasulle se tässä Tilastokeskuksen tilastossa laskettu tarkka kerroin on 55, turpeelle 107, puulle se on savupiisiin päästä mitattuna 109, mutta koska puu on uusiutuva, on sovittu, että se on siis nolla. Ja nyt kun otetaan tämä äsken mainitsemani suurin piirtein oikea polttosuhde elikkä turvetta 30, puuta 70, kuten sanoin, riippuen hieman siitä, miten märkää se puu on — jos puu on märempää, sitten hieman enemmän turvetta, jos puu on kuivempaa, sitten vähän vähemmän turvetta, mutta ehkä keskimäärin 30 prosenttia — niin tällä polttotavalla laskettuna päästö on pienempi. Se menee noin 30:een, kun se maakaasulla on 55. Eli aivan selvästi tulee päästöjä vähemmän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Ja sitten mitä tulee niihin pienhiukkasiin: Kun puuta ja turvetta poltetaan yhtä aikaa, niin polttolämpötila kattilassa nousee reippaasti yli pelkän puunpolton ja se tuhoaa kaikki pienhiukkaset siellä palon aikana ja savupiisin päästä todella tulee vain vesihöyryä. Totta kai sieltä hiilidioksidiakin tulee, kun poltetaan tavaroita tai mitä tahansa poltetaan, aina syntyy hiilidioksidia. Se on kiistämätön tosiasia. [Kari Uotila: No, se oli hyvä täsmennys!] Ja sitten se toinen hyvä puoli puun ja turpeen yhteiskäytössä on, että saadaan 5 prosenttia enemmän siitä kattilasta sähkötehoa ulos, kun paine kattilassa nousee korkeammalle, eli siitä on selkeää hyötyä. Ja muistakaa, hyvät ystävät, myös huoltovarmuus. Jos tässä maassa ei pidetä huolta siitä, että me pystymme kaikissa olosuhteissa kattilat pitämään lämpiminä... Kuten olemme viime päivinä huomanneet, maailmanmarkkinoilla on levottomuutta. Eivät nuo markkinat aina toimi. Meidän pitää itse pitää itsestämme huoli.

15.32 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa rouva puhemies! Kansainvälinen ilmastopaneeli IPCC antoi meille hälyttävää tietoa siitä, mihin planeettamme tila on menossa, jollei päästöjä leikata nopeasti, ja Suomi on osana EU:ta ja varakkaita länsimaita toki eturintamassa päästöjen vähennystalkoissa. Sen takia ehdotammekin omassa varjobudjetissamme turpeelle huomattavasti korkeampaa veroa kuin mitä hallitus esittää. Kivihiiilestä on luovuttava hyvin nopeasti, mutta myös turpeen verotusta on nostettava ja siitäkin luovuttava 2030-luvun kuluessa.

Mitä tulee kotimaiseen ruokaan ja maatalouteen, on erittäin tärkeää, että meillä on omaa lähiruuan tuotantoa, koska lähiruoka on turvallista ja terveellistä meidän kansalaisillemme. Maaseutu on myös erinomainen paikka lähien energian tuotantoon, kuten esimerkiksi biokaasu, ja täytyy todeta, että hallitus on todellakin vitkutellut uusiutuvan energian edellytysten parantamiseksi maaseudulla, esimerkiksi tuki maatilakokoluokan biokaasulaitoksille. Tällaista ette ole saaneet aikaiseksi, vaikka se olisi kovinkin tarpeellinen.

Se, että meidän maataloutemme on nyt ahdingossa, on todella huolestuttavaa, ja meidän täytyy tehdä kaikkemme uudistaaksemme maatilatuotantoa kestävämmälle pohjalle. Huomenna Kansalaisinfossa on muun muassa vihreiden maaseutupoliittinen ja maatalouspoliittinen ohjelma esittelyssä — lämpimästi tervetuloa sinne kuulolle.

Mitä tulee sitten maatalouden energiaverojen palautukseen, niin näistähän on muun muassa valiokunnan mietinnössäkkin todettu: ”Energiaverojen palautusjärjestelmä ei ole tarkoitukseen täysin sopiva, koska korvauksen ja viljelijäkohtaisen menetyksen välinen yhteys on siinä epäsuora. Lisäpalautusta voi saada siten sellainenkin viljelijä, jolla ei ole ollut menetyksiä. Korvaus ei kata toisaalta sitä käyttöä, jossa kevyt polttoöljy on korvattu hakkeella tai biokaasulla.” Eli hallitus tukee suoraan kevyen polttoöljyn käyttöä, mutta ette anna mitään tukea esimerkiksi hakkeen tai biokaasun käytölle tai kannusta uusiutuvan energian lisäämiseen.

Vihreät tulevat esittämään toisessa käsittelyssä lausumaa, jossa esitämme, että satovahinkojen kompensointi on tehtävä kestäväällä tavalla. Korvausten maksamiseen pitää rakentaa kestävämpi malli, joka ohjaa rahat niille, jotka ovat vahingoista eniten kärsineet, ja tuen tulee kohdentua oikein ja kannustaa ympäristöystävällisten energianlähteiden käyttöön.

15.35 Harry Wallin sd: Joo, varmaan on hyvä kerrata sekä edellisen vuoden satokorvaus että nyt tämä kuluneen vuoden kuivuudesta johtuva korvaus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Ministeri Leppähän selvitti hyvin perusteellisesti tämän, kuinka mahdollisesti voitaisiin mahdollisimman nopeasti saada palautusta niille kärsineille viljelijöille, joita on kohdannut satomenetys, ja ainut malli oli tämä energiaveron palautusmalli, joka pystyttiin nopeasti toteuttamaan. Siinä on puutteita, niin kuin on tässä todettu, ja sen takia siinä on lausuma, että pitää miettiä pitkällä aikavälillä, mikä on parempi malli, mutta kuitenkin jos halutaan hädän hetkellä auttaa ihmistä, niin pitää valita sellainen malli, joka tukee silloin, kun hätä on, eikä kahden vuoden päästä, kun saat EU-komissiosta jonkun hyväksynnän jollekin tukimallille. Tämä on maa- ja metsätalousvaliokunnassa käyty monta kertaa läpi. En tiedä, kuinka teidän asiantuntijanne, Halmeenpää, on tätä teidän ryhmässänne tuonut julki, mutta kysymys on siitä, että kohdentuminen on varmaankin joiltakin osin epäoikeudenmukainen mutta keskimäärin se kohdentuu niille, jotka ovat kokeneet tappioita.

Sitten ihmettelin hieman perussuomalaisen kansanedustaja Elomaan tietämystä EU-tukien maksatuksista, koska EU:n — niin kuin tiedätte, kun olette maa- ja metsätalousvaliokunnan varajäsen — ainut pysyvä aikataulu pysyville tuille on kesäkuun loppuun mennessä. Kaikki muut tulevat sen mukaan, kuinka hallitus asettaa aikamääreen, ja siinä Suomi on ollut erittäin hyvä, paras Euroopan unionissa, tässä maksuaikataulujen pitämisessä. Meilähän on ollut ongelmana se, että Mavi eli Maaseutuvirasto ei ole saanut paikkatietoja, kun ne ovat Maanmittaushallituksesta tulleet, ja ne ovat olleet myöhässä ja sen takia on ollut osa korvauksista myöhässä. Nyt tässä Ruokavirasto-uudistuksessa, joka tehtiin ja jossa Evira ja Mavi yhdistyvät, sinne tulee myöskin sitten Maanmittauslaitokselta tämä paikkatietoyksikkö, jolloin voidaan varmistaa se, että saadaan ajanmukaisesti EU-tuet maksettua tulevaisuudessa.

Mutta hieman ihmettelin teidän tietämättömyyttäanne näistä tuista.

Puhemies Paula Risikko: Mennään puhujalistaan.

15.37 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Mielenkiintoista keskustelua. Toiset puhuvat äideistä ja toiset tyttäristä, sillä kesät eivät ole nyt veljiä keskenään, jos verrataan viime vuotta ja tätä vuotta. Viime vuonna ehkä se kohdentumisongelmia oli räikeä — vielä räikeämpi kuin tänä vuonna — jolloin ne, jotka uusiutuvaa energiaa käyttivät viljan kuivatukseen, eivät saaneet yhtään tukia, vaikka joutuivat ihan yhtä lailla käyttämään lisäenergiaa, että viljat kuivuivat. Tänä vuonna meillä on hätä ollut kuivuuden takia, mutta emme ole pystyneet kohdentamaan satolukujen mukaisesti näitä korvauksia, vaan nyt niitä kohdennetaan polttoaineen kulutuksen perusteella. Meillä on viljojen vuoksi tiettyjä maatyyppejä, joissa tänä vuonna on saatu aivan samanlaisia satoja kuin normaalistikin, ja viljan maailmanmarkkinahinta on kasvanut voimakkaasti, joten siellä osassa viljelystiloista ollaan tienattu enemmän kuin keskimäärin juuri maailmanmarkkinahintojen vuoksi. Pitäisi osata huomioida näitä asioita.

Tässä on ollut hallituksella vuosi aikaa katsoa ja tehdä, että tuki, minkä nytkin tänä vuonna maanviljelijät tarvitsevat, kohdentuisi niin, että se jakautuu niille, jotka ovat eniten kärsineet todellisuudessa, eikä niin, että se tulee polttoaineen kulutuksen myötä palautuksena. Pitää huomioida uusiutuvan käyttö ja ne tilalliset, ja tässäkin kohtaa olisi pitänyt vielä katsoa, onko minkälainen kannattavuus tilalla.

En lähde täällä kenenkään osaamista ja tietämystä arvioimaan, mutta toivoisin, että sällikeskustelussa arvostetaan toisiamme ja niitä mielipiteitä, joita tässä vihreätkin ovat esittäneet. Mielestäni edustaja Yanar on perustellusti, niin kuin Karimäkikin, tuonut niitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

asioita esille, joita pitäisi huomioida, niin että myös uusiutuvan energian tilalliset, ne maanviljelijäyrittäjät, jotka ovat suuntautuneet uusiutuvan energian käytön puolelle, olisivat myös jossakin kohtaa tasavertaisessa asemassa, eikä niin, että vain he, jotka käyttävät kevyttä polttoainetta, ovat niitä edunsaajia. Niiden, jotka käyttävät esimerkiksi oman tuotantonsa sivutuotteista tulevaa biokaasua omissa työkoneissaan, tulisi olla siellä yhtä lailla sitten mukana, kun sitä energiaa myös niissä laitteissa kuluu enemmän kosteina vuosina, niin kuin esimerkiksi viime vuonna oli.

15.40 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tämä keskustalaisten väite, että vihervetoinen Helsinki polttaa kivihiiltä, on sinänsä tietysti aivan totta ja omaa oman retorisen viihdearvonsa, mutta muistuttaisin kuitenkin, että tällaisia lausuntoja antaessa olisi myös syytä pitää omakin pesä puhtaana. Nimittäin Keskustanuoret tuossa hiljattain tekivät sellaisen aloitteen, että turve rinnastettaisiin kivihiileen ja sen käytön lopettamiselle tehtäisiin aikataulu. Tätä siis esittää keskustan nuorisojärjestö, eli sieltäkin varmaan tulevia keskustan kansanedustajia nyt sitten jatkossa tulee turvetuotantoa Suomessa ajamaan alas. Eli vähän rehellisyyttä näihin puheisiin peräisin.

Eduskunnan tehtävänä on valvoa ja vaalia Suomen taloutta ja työllisyyttä, ja tätä taustaa vasten kummastelenkin näitä erityisesti punavihreästä oppositiosta tulevia vastalauseita tähän esitykseen. Missä on teidän vastuunne näistä asioista? Hallitus jo valmiiksi ennestäänkin korottaa asumisen ja liikennepolttoaineiden hintoja liikaa. Perussuomalaisten linjaus on se, että näitä kustannuksia sen sijaan pitäisi alentaa. Koko maa on pidettävä asuttuna, ja asumisen ja työnteon edellytykset on turvattava.

Kannatankin lämpimästi ryhmämme valiokunnan mietintöön esittämiä muutosesityksiä. Kun näistä aikanaan äänestetään, sitten näemme, millä puolueilla täällä salissa todella on halu turvata Suomen talous ja työllisyys.

15.41 Ozan Yanar vihr: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin Keskustanuorten kanta turpeenpolton lopettamisesta on erittäin tervetullut. Se on hieno aloite, ja toivottavasti keskustalaiset pohtivat, miten he sitten tätä lähestyvät. Eli on hyvä, että nuoret ovat edistyskellisiä. Vaikka tässä pidetään ihmeellisiä palopuheita keskustan suunnalta, on hyvä, että Keskustanuoret tietävät, missä mennään.

Nyt tähän loppuun, liittyen tähän keskusteluun: Meidän kantamme on se, että maataloutta ja maanviljelijöitä pitää totta kai tukea ja auttaa, mutta tämä malli on huono. Äsken perustelin sitä monessa kohtaa. Jos te avaatte mietinnön sivun 7, siellä on kokonainen sivu tästä asiasta, minkä takia tämä on ongelmallinen. Ne kaikki argumentit, mitä olen itse käyttänyt, ovat siis myös mietinnön argumentteja. Edustaja Hoskonen, tämän keskustalaiset ovat myös allekirjoittaneet. Tämä ei ole minun keksimäni retoriikka, vaan tämä on valiokunnan tekstiä. Eli te keskustalaiset olette allekirjoittaneet, että tässä on huono malli. Ennen kuin kritisoi, lukekaa näitä lakiesityksiä ja mietintöjä. Niin voitaisiin käydä älyllisempää ja parempaa keskustelua — sivu 7.

15.43 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Suosittelen edustajia tutustumaan myös siihen työhön, mitä edeltävät kolleganne parlamentissa ovat tehneet vaikkapa viime kaudella, kun tässä kyseenalaistettiin keskustan suhdetta turpeeseen. Parlamentaarinen energia- ja ilmastokomitea on tässä talossa viime vaalikaudella yhteistyössä linjannut sen, että ensin luovutaan ulkomaisista fossiilisista polttoaineista ja sen jälkeen tullaan kotimai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

siin polttoaineisiin. Siellä paperissa on kaikkien eduskuntapuolueiden nimet alla, myös teidän vihreiden nimi, joten toivon, että myös vihreät edustajat kunnioittaisivat sitä parlamentaarista linjaa, jonka kaikki puolueet ovat yhdessä päättäneet: luovutaan ulkomaisista fossiilisista ensin ja sen jälkeen tullaan kotimaisiin.

Arvoisa rouva puhemies! Täällä on kritisoitu tätä maatalouden energiaveron lisäpalautusjärjestelmää. Niin kuin valiokunta itse toteaa, siihenhän liittyy ongelmia sen takia, että järjestelmä on monimutkainen, se vaatii EU-komission hyväksynnän, kuten täällä on tullut esille. Kun hätä on suurin, silloin kun se kesä on mitä on, ei siinä hallitukseen pysty ihmeitä tekemään, vaan silloin täytyy tehdä niiden elementtien ja toimien mukaan, mitä on käytettävissä.

Muistutan myös siitä, että suurin osa, valtaosa, niistä maataloista kuitenkin käyttää edelleen kevyttä polttoöljyä. Totta kai me toivomme, että me pääsisimme tekemään bio-kaasuinvestointeja ja laittamaan koneita hakkeelle, mutta ei se ole edes kaikkien koneiden osalta vielä tänä päivänä teknisesti mahdollista, puhumattakaan toimialasta, joka on menettänyt monin paikoin 25 prosenttia vuotuisista tuloista. Miettikääpä, että teet satojentuhansien eurojen investoinnin semmoisella palkkakuitilla — ei ole kovin monelle tilalle valitettavasti ollut mahdollista. Joten silloin täytyy, totta kai, se tuki kohdistaa niille tiloille, jotka tänä päivänä vielä käyttävät kevyttä polttoöljyä, joilla se hätä on myös varsin suuri olemassansa.

Ehkä tähän loppuun haluaisin kuitenkin vielä todeta sen, että yhteinen huoli liittyy tietenkin siihen, miten me voimme tehdä meidän energiajärjestelmästä vielä entistä hajaantumman. Sähkön varastoinnin osaltahan täällä on tiettyjä elementtejä siihen, tai jos puhutaan vaikka eurooppalaisista tasoista, niin useilla maatiloilla Keski-Euroopassa iso siivu siitä maatilan tulosta jo tulee uusiutuvan energian järjestelmistä, mutta se on vaatinut erittäin merkittäviä panostuksia ja yritystykä — niitä samoja yritystykä, joita täällä oppositiopuolueet varsin usein kritisoivat. Täytyy siis päättää, kannattaako niitä tukia vai vastustaako niitä. Minun mielestäni niitä voi olla niin kauan, että me pääsemme markkinaehtoiisiin malleihin, ja kuten me olemme nähneet tuulivoiman osalta tai kaasuvoimalaitosten osalta, on aivan selkeää, että valtiovallan puuttumista ja tukea, ohjausta myös siihen suuntaan on tarvittu.

15.46 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Wallinille sanoisin, kun hän kyseensalaisti EU-tukituntemukseni, että käsittääkseni kansanedustaja on täällä, jotta hän myös tuo kansalaisten huolia esille täällä keskusteluissa. Viljelijä, joka otti yhteyttä noin kuukausi sitten, sanoi, että hänellä nämä tuet olivat myöhässä. Osa viljelijöistä on saanut myöhässä tukirahansa, ja sen käsittääkseni edustaja Wallinkin myönsi, että sitäkin tapahtuu. Tämä kritiikki, minkä esitin, oli sitä, että näiden tukimaksujen pitäisi tulla vähän niin kuin palkankin, että sen tietää tarkalleen, koska rahat saa. Ja ehkä minä jotain tiedän maanviljelijän tyttärenä myös maataloudesta.

15.47 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Harvoin varmaan tässä salissa on näin paljon keskusteltu näinkin pienestä summasta kuin tässä kevyen polttoöljyn palautuskorotuksessa on, ja harvoin on näin pienessä summassa nähty näin paljon oikeudenmukaisuuskysymyksiä.

Kyllähän tilanne on se, että traktoreissa ja leikkuupuimureissa tullaan varsin kauan käyttämään kevyttä polttoöljyä, joka on fossiilista. Pääosa, muistaakseni noin neljä viidesosaa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

tästä kevyen polttoöljyn käytöstä kohdistuu nimenomaan traktoreitten ja leikkuupuimureitten käyttöön. Viljan kuivatuksessa on siirtymää hakkeen käyttöön, mutta vaikka näitä siirtymisiä tuetaan, niin siinä on kysymys niin suurista investoinneista, että kun vanha järjestelmä, joka perustuu kevyeen polttoöljyyn, edelleen toimii hyvin, niin ei monikaan viljelijä pysty lähtemään näin suuriin uusinvestointeihin, mutta suuntahan on kyllä hakkeen viljan kuivatuksessa.

15.48 Harry Wallin sd: On totta, että maanviljelijät ovat kritisoineet EU-tukien maksamista, ja tässä tapahtui 2016 jopa traktorimarssi tänne Helsinkiin, ja se syy, minkä takia silloin tuet olivat myöhässä, johtui Maanmittauslaitoksen paikkatietojärjestelmästä. Mavi eli Maaseutuvirasto ei ollut ajoissa saanut näitä tietoja, eli syy oli Maanmittauslaitoksessa eikä Mavissa. Nyt on tehty uudistus ensi vuoden alusta. Mavi ja Evira tulevat yhdeksi Ruokavirastoksi ja sinne tulee Maanmittauslaitoksen paikkatieto-osasto yhdeksi osaksi jatkossa. Mutta niin kuin minä sanoin, ainut EU:n määrittelemä aikaraja pysyville tuille on kesäkuun loppuun mennessä. Kaikki muut tuet tulevat sen mukaan kuin tiedot valmistuvat, ja Suomi on ollut tässä Euroopan unionin ykkönen. Mutta totta kai arvostan edustaja Elomaa-ta ja sitä, että teille tulee palautetta, koska kyllä maanviljelijällä on tänä päivänä kova huoli siitä — nämä käydyt keskustelut tästä energiaveronpalautuksesta — että silloin kun rahat eivät riitä, niin kaikki aikataulunmukainen, tai sanotaan niin sanotun aikataulun mukainen, tuki tulee ajallaan.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.